

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านวรรณกรรมท้องถิ่น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง ภาษาไทย ภาษาถิ่น
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง อ่านเรื่องน่ารู้คู่ภาษาถิ่น
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การอ่านวรรณกรรมท้องถิ่น

การอ่านเรื่องน่ารู้หรือวรรณกรรมท้องถิ่น เป็นการอ่านจับใจความเพื่อค้นหาสาระสำคัญของเรื่อง สังเกตการใช้ภาษาในการประพันธ์แก่นเรื่อง แนวคิด วิถีชีวิตที่แทรกอยู่ในเนื้อเรื่อง รวมถึงระบุดนตรีและข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน และนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต

วรรณกรรมท้องถิ่น คือ ถ้อยคำหรือเรื่องราวที่ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นผู้เล่าหรือร้องสืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น โดยแสดงออกถึงความรู้ ประสบการณ์ ความคิดและภูมิปัญญาของชาวบ้าน”

หลักการอ่านจับใจความจากวรรณกรรมท้องถิ่น

- ❶ อ่านชื่อเรื่อง แล้วทำความเข้าใจ และสำรวจเนื้อเรื่อง
- ❷ เริ่มอ่านทีละย่อหน้า ตั้งแต่ย่อหน้าแรกจนถึงย่อหน้าสุดท้าย
- ❸ ชีตเส้นใต้ประโยคหรือข้อความที่เป็นส่วนสำคัญ
- ❹ ตั้งคำถามอย่างง่ายจากเรื่องที่อ่านว่า “ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร”
- ❺ นำใจความสำคัญมาเรียบเรียงด้วยสำนวนภาษาของตนเองให้กระชับและสละสลวย

คุณค่าของวรรณกรรมท้องถิ่น

วรรณกรรมท้องถิ่น มีคุณค่าต่อผู้คนในอดีตและปัจจุบัน ตัวอย่าง เช่น

๑. เพื่อการอ่านหรือการสวด ก่อนที่ชาวบ้านจะมีสิ่งบันเทิง เช่น ละคร โขน หนัง ชาวบ้านมีมหรสพสำคัญ คือ การฟังนิทานจากการอ่านหรือการสวด โดยผู้รู้หนังสือและมีสัมผัสเสียงดีทำหน้าที่อ่านหรือสวด

๒. เพื่อความบันเทิง ในชีวิตประจำวันชาวบ้านประกอบภารกิจทางเกษตรเป็นหลัก แต่ภายหลังจากว่างหรือเสร็จจากภารกิจ แล้วต่างร่วมวงร้องรำทำเพลง เพลงที่ร้องเรียกว่า เพลงพื้นบ้าน เนื้อหาในเพลงพื้นบ้านมีการใช้ภาษาประกอบด้วยคำคมคายและมากด้วย อารมณ์ขัน

๓. เพื่อแสดงออกถึงความเชื่อและพิธีกรรม ซึ่งเป็นความเชื่อแบบดั้งเดิม มักพูดถึง ผี ยักษ์ เทวดา และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ถัดมาเป็นความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา ที่สำคัญคือ พระพุทธศาสนา มักเน้นให้เห็นกฎแห่งกรรม